

Türk İş Dünyasının Değerli Üyeleri Değerli Basın Mensupları

Yeni teşvik sisteminin genel çerçevesinin dün Sn. Başbakanımız tarafından açıklanmasının ardından bugün yeni sistemin uygulamasına yönelik ayrıntıları paylaşmak için Ekonomi Bakanlığı olarak huzurunuzdayız. Yeni sistemin detaylarına geçmeden önce kısaca bugün yürürlükte olan teşvik sisteminden ardından da yeni bir sisteme geçilmesine zemin hazırlayan faktörlerden bahsetmek isterim.

...

Mevcut teşvik sistemi, bölgesel ve sektörel ayrıma dayanıyor ve

- Genel Teşvik Uygulamaları
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları
- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamalarından oluşuyor

YENİ İHTİYAÇLAR

Türkiye'nin 3 temel ihtiyacı var:

- 1-Yatırım-Üretim-İstihdam-İhracat (**arka planda bunlar var**) politikaları arasında bütünlüğün sağlanması,
- 2-İthalata bağımlı olduğumuz ara mallarının ve hammaddelerinin Türkiye'de üretiminin sağlanması
- 3-İhracatımızda, emek-yoğun teknolojiye doğru geçişin sağlanması.

Türkiye’de üretimi hiç olmayan veya çok az olan mallar ile Türkiye’de üretilen ancak talebi tam olarak karşılayamayan malların ithalatının, toplam ithalatın yaklaşık %84’ünü yani 241 milyar dolarlık mal ithalatımızın yaklaşık 202 milyar dolarını oluşturduğunu biliyoruz. Sonuçlarını 14 Şubat 2012 tarihinde kamuoyu ile paylaştığımız ve bir ilk olan “İthalat Haritası” çalışması, 2011 yılı sonu itibarıyla Türk sanayinin ithalata bağımlılık oranının %43 olduğunu gösteriyor.

Diğer yandan, 2010 yılında Sn. Başbakanımızın talimatlarıyla kurulan ve başkanlığını üstlendiğim, **İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulunca** yürütülen **Girdi Tedarik Stratejisi** de 6 sektörde sanayimizin temel ithalat bağımlılıklarını ortaya koydu. Buna göre, 2011 yılı ithalat rakamlarını incelediğimizde;

- Demir-çelik ve madencilik sektöründe % 28,3
- Otomotiv ve makinede % 17,7
- Kimyasallarda % 21,4
- Tarımda % 8,8 ve
- Tekstilde % 8,6 oranında ara malı ithal ettiğimizi görmekteyiz.

İşte, bizim bir taraftan bu oranları düşürecek; diğer taraftan da Türkiye’nin orta ve yüksek teknoloji ürün ihracatını artıracak bir üretim sistemine geçmemiz gerekiyordu.

Bizi yeni teşvik sistemine yönlendiren bir sebep de, mevcut sisteme ilişkin olarak yatırımcılardan STK'lardan gelen değişiklik talepleri idi. Bakanlığımıza intikal eden yazılı ve sözlü 800'ü aşkın talebi tek tek inceledik ve şu başlıklar altında yoğunlaştığını gördük:

- Yatırım döneminde de vergi indirimi uygulamasına geçilmesi,
- Yeni bir bölgesel harita,
- 2011 yılı sonu itibariyle azalan destek oran ve sürelerinin artırılması,
- Desteklenen yatırım konularının gözden geçirilmesi,
- Stratejik yatırımlar ve teknolojik dönüşümü sağlayacak yatırımların desteklenmesi ve
- Sosyo-ekonomik açıdan az gelişmiş bölgelerde gerçekleştirilecek yatırımlarda, işgücü maliyetinin azaltılmasına yönelik desteklerin artırılması.

Yeni Teşvik Sistemimiz Bu Taleplerin Neredeyse Tamamına Cevap Veriyor

Yeni teşvik sistemini 3 aşamalı bir süreçte geliştirdik:

1-Ekonomi Bakanlığı'nın kurulması

Yatırım-üretim-istihdam-ihracat politikalarının bütüncül bir anlayışla yürütülebilmesi için yeni bir idari yapılandırma sürecine ihtiyaç vardı. Bu kapsamda, Hazine Müsteşarlığının bünyesinde olan "Teşvik ve

Uygulama Genel Müdürlüğü” ile “Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü”nü tek bir Genel Müdürlük olarak 2011 yılında Ekonomi Bakanlığı bünyesine dâhil ettik.

Ayrıca hizmet ticareti müzakereleri ve uygulamaları ile yurt dışı yatırımlar konularını da, Bakanlığımızın görev alanı kapsamına dâhil ettik. Bu yeni kurumsal yapılanma, yeni teşvik sistemine yönelik çalışmalarımızın hızlı ve etkili şekilde yürütülebilmesi için önemli bir başlangıç oluşturdu.

2-Paydaşlarımızdan görüş alınması

Teşvik sisteminin asıl sahibi olan yatırımcılarımızın, sisteme yönelik tespit ve değerlendirmeleri, Bakanlık olarak çalışmalarımızın şekillenmesinde büyük önem arz etti.

Bu çerçevede, ikinci aşamada, özel sektörümüzün çatı kuruluşları olan **TOBB ve TİM başta olmak üzere TÜSİAD, MÜSİAD, TUSKON, YASED** ve diğer özel sektör temsilcisi kuruluşlar, Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi ve Ticaret Odaları, sektörel dernekler, birlikler ve bireysel yatırımcılar ile birçok toplantı ve ikili görüşmeler gerçekleştirdik. Tüm tarafların sistemle ilgili eleştirilerini ve sistemden beklentilerini not ettik.

Sistemin temel unsurlarının oluşturulmasında, ilgili Bakanlıklarımızla ve ilgili kamu kurumlarımızla da yakın işbirliği yaptık.

Bu kapsamda Kalkınma, Maliye, Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Kültür ve Turizm, Milli Savunma, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme, Sağlık, Milli Eğitim, Gümrük ve Ticaret, Çevre ve Şehircilik ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlıklarımız ile Hazine ve Savunma Sanayi Müsteşarlıklarımız ve Kalkınma Ajanslarımızla yakın çalışmalar gerçekleştirdik. **Bugün size sunacağımız sistem, işte bu bütüncül kamu-özel sektör işbirliğinin ürünüdür.** Bu vesile ile çalışmaya katkıda bulunan tüm taraflara teşekkürlerimi sunmak isterim.

3-Taleplerin Değerlendirilmesi

Bu kapsamda, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğümüz, yaklaşık 800 civarında talebi inceledi ve değerlendirdi.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

Bu çalışmalar doğrultusunda oluşturduğumuz yeni teşvik sistemimiz, **4 ana bileşenden** oluşuyor. Bunlar;

- Genel Teşvik Uygulamaları,
- Bölgesel Teşvik Uygulamaları,

- **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki,**
- **Stratejik Yatırımların Teşviki'dir.**

Bu uygulamalar kapsamında yatırımcılara;

- KDV İstisnası,
- Gümrük Vergisi Muafiyeti,
- Vergi İndirimi,
- Asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi ve İşveren Hissesi Desteği,
- Faiz Desteği,
- Yatırım Yeri Tahsisi,
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği ve
- KDV İadesi

destekleri verilecek. Söz konusu desteklerin tamamından veya bir bölümünden; yatırımın büyüklüğüne, bölgesine ve konusuna göre değişen oran ve sürelerde yararlanma imkânı getirilmiştir.

Yeni getirmiş olduğumuz, asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği ise sadece 6. Bölgedeki bölgesel,büyük ve stratejik yatırımlar için geçerlidir.

1- Genel Teşvik Uygulamaları: Bu kapsamda, ülke genelinde teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları dışında kalan ve asgari sabit yatırım tutarı ve kapasiteleri üzerindeki bütün yatırımlar, **KDV İstisnası ve Gümrük Vergisi Muafiyeti** destekleri ile desteklenmeye devam edilecek. Bu yatırımların 6. bölgede yapılması halinde ayrıca, yatırımcıya yeni sistem ile getirilen **asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği** sağlanacaktır.

(12 ve 13. Slayt)

2- Bölgesel Teşvik Uygulamaları: Bu uygulamaların temel amacı;

- Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılması,
- Yatırım havzalarının oluşturulması, sektörel işbirliklerinin ve kümelenmenin teşvik edilmesidir.

Bu çerçevede

- Yeni bir bölgesel harita oluşturduk,
- Desteklerin sürelerinde ve oranlarında değişiklik yaptık,
- Bölgesel sistem kapsamında desteklenecek sektörleri gözden geçirdik.
- 6. Bölge'de yapılacak yatırımlar için yeni ve cazip destekler sağladık.
- Öncelik verdiğimiz bazı yatırım konularına daha yoğun destekler sağladık.

Bölgesel Teşvik Uygulaması kapsamında yatırımcılarımız,

- KDV İstisnası,
- Gümrük Vergisi Muafiyeti,
- Vergi İndirimi,
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği,
- Faiz Desteği (1. ve 2. Bölgeler hariç) ve
- Yatırım Yeri Tahsisi desteklerinden yararlanacaklar.

Yatırımın 6. bölgede yapılması halinde ise, bu desteklere ilave olarak yatırımcımıza çalışanların asgari ücretleri üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği de sağlanacak.

Bölgesel Teşvik kapsamında getirilen en önemli yenilik, **yeni bir bölgesel haritanın oluşturulması**. Bildiğiniz üzere, mevcut sistemde, Kalkınma Bakanlığının 2003 yılında gerçekleştirdiği “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” verilerine göre oluşturulan ve İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (Düzey 2)’ye dayanan 26 il grubu bulunuyordu.

Söz konusu gruplar, teşvik uygulamaları açısından, gelişmişlik düzeyi ortalamaları dikkate alınarak 4 bölgeye ayrılmıştı. Ancak, biraz önce de belirttiğim üzere, yatırımcılarımızdan, Düzey-2 sınıflandırmasına ilişkin pek çok eleştiri gelmekteydi. Bu eleştiriler, farklı gelişmişlik seviyelerindeki illerin oluşturduğu alt bölgelere, aynı

yoğunlukta destek verilmesinin adil olmadığı; bu uygulamanın, yatırımların bölge içindeki en gelişmiş ilde yoğunlaşmasına ve daha az gelişmiş illerin yatırım çekememesine sebep olduğu şeklindeydi. “Antalya-Isparta-Burdur”, “Kayseri-Sivas-Yozgat”, “Kocaeli-Sakarya-Düzce-Bolu-Yalova”, “Gaziantep-Adıyaman-Kilis” ve “Konya-Karaman” gibi bölgelerde eleştiriler bu eleştiriler yoğunlaşıyordu.

Bu sorunun yeni teşvik sisteminde ortadan kaldırılması için, Kalkınma Bakanlığımız ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyine ilişkin 61 değişken kullanarak 2011 yılında, “İllerin ve Bölgelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması” çalışmasını tamamen yeniledi. **Birlikte yaptığımız çalışma ile illerimizi 6 bölgeye ayırdık. Yeni bölgesel ayırım, mevcut sistemdeki “il grupları”nı ve onların sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini dikkate almak yerine; bizzat illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini esas almak suretiyle oluşturuldu. İllerin bölgesel dağılımdaki yerlerinin, Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılacak periyodik çalışmalar sonucunda elde edilecek veriler çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi de mümkün.**

İl bazlı yeni bölgesel ayırimda 1. bölge, sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyi itibariyle ilk sıralarda olan **Ankara, Antalya, Bursa, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kocaeli ve Muğla** illerinden oluşmaktadır. 6. bölge ise, ekonomik ve sosyal olarak görece az gelişmiş 15 ilimizi kapsamaktadır. Bu bölgede **Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van** illeri yer almaktadır.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında ayrıca, mevcut destek unsurlarının etkinliğini artıran ve uygulama kolaylığı sağlayan değişiklikler de yaptık. Bu kapsamda yeni sistemde;

- Vergi İndiriminin,
- Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin ve
- Faiz Desteğinin

sürelerinde ve oranlarında yatırımcılar lehine önemli değişiklikler yaptık. Bu değişikliklerin ayrıntılarına, destek unsurlarıyla ilgili açıklamalarımda değineceğim.

Mevcut sistemin uygulanmasına ilişkin olarak Bakanlığımıza iletilen talepler içerisinde **ilk sırada vergi indirimi desteğinin uygulamasına ilişkin talepler** yer alıyordu. Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında **yatırıma katkı oranı** % 15 ila % 50 arasında; **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki Uygulamaları** kapsamında ise % 25 ila % 60 arasında kademelendirildi.

Yatırımların organize sanayi bölgelerinde yapılması halinde yatırımcılar, yatırımın bulunduğu bölgenin bir alt bölgesinde uygulanan oranlardan yararlanacaklar.

6. bölgede ise yatırıma katkı oranı, 5 puan artırımlı olarak *(Bölgesel Teşvik Uygulamaları için % 55, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki için ise % 65)* uygulanacak.

AMACIMIZ YATIRIMLARA BİR AN ÖNCE BAŞLANILMASI. Buraya dikkatinizi çekmek istiyorum, **31/12/2013** tarihine kadar başlayacak olan yatırımlara uygulanacak yatırıma katkı oranlarını, bu nedenle sonraki dönemlere kıyasla daha yüksek olarak belirledik.

Vergi indirimi desteğinin yatırım döneminde ve tüm faaliyetlerden elde edilen kazançlara uygulanması yönünde yoğun talep aldığımızı biraz önce ifade etmiştim. **GETİRDİĞİMİZ YENİ SİSTEMDE VERGİ İNDİRİMİ DESTEĞİNİN**

- **YATIRIM DÖNEMİNDE VE**
- **YATIRIMCILARIN DİĞER FAALİYETLERİNDEN ELDE EDİLEN KAZANÇLARINA DA UYGULANMASINI SAĞLIYORUZ.**

Bu uygulama, 1. bölge dışındaki tüm bölgelerde geçerli olacak.

YANI yeni sistemde vergi indirimi, sadece işletme döneminde ve sadece teşvik belgesi kapsamındaki yatırımdan elde edilen kazanç uygulanmayacak; ödenmesi gereken vergi hesaplanırken, yatırımcının yatırım dönemindeki tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazanç dikkate alınacak.

Söz konusu oranı, bölgelere göre kademelendirdik. Bu çerçevede yatırımcılar, **yatırım döneminde** yatırıma katkı tutarının 2. bölgede %10'unu, 3. bölgede %20'sini, 4. bölgede %30'unu, 5. bölgede %50'sini ve 6. bölgede ise %80'ini, diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına da uygulayabilecekler.

Bu uygulama, büyük ölçekli yatırımların teşviki kapsamında da aynı esaslar çerçevesinde geçerli olacak. Buna göre **vergi indirimi, toplam yatırıma katkı tutarına mahsuben, firmaların yatırım döneminde tüm faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına, bölgelere göre az önce saydığım oranlarda kademelendirilerek uygulanacak.**

Bir örnek vereyim: Varsayalım ki; 3. bölgede 5 Milyon TL büyüklüğünde bir yatırım gerçekleştiriyoruz. Yatırım tutarının % 25'i olan 1,250 Milyon TL'yi, ödeyeceğimiz kurumlar veya gelir vergisinden indirebiliyoruz. Yeni sisteme göre hak etmiş olduğumuz 1,250 Milyon TL'nin %20'sini yani 250 Bin lirasını yatırım döneminde tüm kazançlarımızdan, kalan %80'ini yani 1 Milyon TL'sini ise işletme döneminde belge konusu yatırımdan doğan kazançlarımızdan indirebileceğiz.

Bir diğer destek unsuru olan **Sigorta Primi İşveren Hissesi** desteği bölgelere göre kademeli olarak 2 ila 12 yıl arasında değişen sürelerde uygulanacak. Yeni sistemde, bu desteğin süresi tüm bölgelerde artıyor. [BURAYA DİKKAT EDİN LUTFEN: 6. Bölgede yapılacak yatırımlarda yatırımcılarımızın ödemeleri gereken sigorta primi](#)

işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden tutarı 10 yıl süreyle, yatırımların organize sanayi bölgelerinde yapılması halinde ise 12 yıl süreyle devlet tarafından karşılanacak.

Bu destek ve ayrıntılarına birazdan gireceğim 6. bölgede uygulayacağımız ve asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve **Gelir Vergisi Stopajı Desteği** ile **yatırımcılarımızın, üzerindeki işgücü maliyetini minimum düzeye düşürüyoruz. Bu desteklerle 6. bölgemizi işgücü maliyetleri bakımından ülkemizin en avantajlı havzasına dönüştürmeyi ve bölgedeki istihdam arttırmayı planlıyoruz. Yatırımcılarımızın, 6. Bölgede yatırım yapmamaları için artık hiçbir bahaneleri kalmadı diyebilirim. Doğu ve Güneydoğu illerimizde devletin, hükümetlerin, kurumların, sivil toplumun, sanayicinin, yatırımcının on yılların ihmali var. Bir taraftan biz bunu değiştirmeye çalışırken, terör örgütünün de sorunların çözülmemesi için çalıştığını biliyorsunuz.**

Yeni teşvik sistemi şimdiye kadarki en kapsamlı adımları atarak az gelişmiş bu illerimize özel sektör yatırımlarını çekmek için yenilikler getiriyor. Özellikle bölge insanların, gelip kendi memleketlerine yatırım yapmalarını bekliyoruz. **İNŞALLAH BURADA YAPTIĞIMIZA BENZER BİR TANITIM TOPLANTISINI DA YAKINDA 6. BÖLGEDEKİ BİR İLİMİZDE YAPACAĞIZ.**

Yeni sistem kapsamında, faiz desteği tutarları da artırılıyor. Bu destek, 3.,4.,5.,6. bölgelerde yatırım yapacak yatırımcılarımızın kullandıkları TL cinsi kredilerin yıllık faiz oranının 3 ila 7 puanı, döviz cinsi kredilerin ise 1 veya 2 puanı, 500.000 TL ila 900.000 TL arasında değişen tutarlara kadar Bakanlığımız bütçesinden karşılanacak. Görüldüğü üzere 6. bölge, faiz desteği ile sağlanacak finansman katkısı açısından da en avantajlı bölgemiz olacak.

Ekrandaki tablo, Bölgesel Teşvik Uygulamalarında bölgeler arası destek oranlarını ve sürelerini özet biçimde gösteriyor. Söz konusu tabloda iki hususa dikkatinizi çekmek isterim.

(1) Yeni sistem ile 6. bölge destek yoğunluğu açısından en cazip bölge haline geliyor.

(2) OSB'lerde yapılacak yatırımlar, desteklerden daha yüksek oranlarda ve daha uzun sürelerde yararlanıyor.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarının, **kümelenmenin desteklenmesi ve yatırım havzalarının oluşturulması** hedefi doğrultusunda, yeni teşvik sistemi döneminde yatırımların organize sanayi bölgelerine kaydırılmasını hedefliyoruz. Zira, özellikle 5. ve 6. bölgelerdeki illerimizde faaliyet gösteren organize sanayi bölgelerinde doluluk oranı oldukça düşük seyrediyor.

Bir örnekle bunları somutlaştıralım: Bölgesel destek sağladığımız bir proje kapsamında 5 Milyon TL tutarında bir yatırım yapıldığını ve 40 işçi istihdam edildiğini varsayalım. Bu durumda teşvik belgesi kapsamı yatırıma;

- 1. bölgede gerçekleştirilirse 1,3 Milyon TL,
- 2. bölgede gerçekleştirilirse 1,7 Milyon TL,
- 3. bölgede gerçekleştirilirse 2,6 Milyon TL,
- 4. bölgede gerçekleştirirse 3 Milyon TL,
- 5. bölgede gerçekleştirirse 3,7 Milyon TL

destek sağlanmış olacak. **Yatırımın 6. bölgede gerçekleştirilmesi halinde ise, destek tutarımız nominal olarak yatırım büyüklüğünü de aşarak 5,2 Milyon TL'ye ulaşmaktadır.** Yani yatırımlara, yatırım tutarının %100'üne kadar değişen oranlarda destek sağlıyor olacağız.

Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında yaptığımız bir diğer değişiklik, bölgesel desteklerden yararlanacak yatırım konularının, ilgili kamu kurumları ile özel sektör kuruluşlarının görüş ve önerileri doğrultusunda gözden geçirilmesi ve il bazında sektörel olarak yeniden düzenlenmesidir. Sonuç olarak;

- Bölgesel sistemden yararlanabilmek için gerekli asgari sabit yatırım tutarları, birçok yatırım konusu için her bölgede düşürülmüş
- Bazı öncelikli yatırım konularının, konu itibarıyla daha geniş kapsamda desteklenmesi sağlanmış ve

- Bir kısım yatırım konuları, Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamına dâhil edilmiştir.

Getirdiğimiz yeniliklerden biri de, yatırımların 6. bölgeye yönlendirilmesidir. Özellikle **Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van** illerini kapsayan 6. bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar, yeni sistem kapsamında daha avantajlı koşullarla desteklenecek.

6. Bölgemizi, yatırıma en elverişli havza yapmaya kararlıyız. Biz, Ekonomi Bakanlığı olarak dersimize iyi çalıştık şimdi sıra bölgeye yatırım yapacak yatırımcılarımızda. Yağ, un şeker hazır; sıra helva yapmaya geldi. Yeni sistem kapsamında, söz konusu bölgelerin yatırım yeri olarak cazibesini arttırmak için **3 temel yaklaşım** geliştirdik:

(1) Desteklenecek sektörlerin kapsamının genişletilmesi.

(2) İşgücü maliyetinin azaltılmasına yönelik desteklere ağırlık verilmesi.

(3) Vergi indirimi ve faiz desteğinin, en avantajlı koşullarda uygulanması.

YANI, İŞGÜCÜ MALİYETLERİNİ AZALTIYORUZ, FİNANSMAN İMKANLARINI ARTIRIYORUZ VE SEKTÖRLERİN KAPSAMINI GENİŞLETİYORUZ. 6. BÖLGEYE POZİTİF AYRIMCILIK YAPIYORUZ.

1. yaklaşım kapsamında, ülke genelinde teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile enerji ve kamu yatırımları hariç olmak üzere diğer yatırımların, Bölgesel Teşvik Uygulamaları kapsamında sağlanan desteklerden yararlanması sağlanacak. Buna göre, bu bölgelerde yatırımcılarımızı, hangi alanda yatırım yaparlarsa yapsınlar, en yüksek yardım yoğunluğu ile destekleyeceğiz.

2. yaklaşımımız, 6. bölgenin işsizlik ve göç sorununu çözüme kavuşturmak üzere, bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar kapsamında sağlanan istihdam yüklerinin en aza indirilmesidir. Bu çerçevede, belirttiğim üzere bu bölgede **sigorta primi işveren hissesi desteğini, sistem kapsamındaki en uzun süreler olan 10 yıl, organize sanayi bölgelerinde ise 12 yıl olarak uygulayacağız**. Bu desteğe ek olarak yeni sistem ile bu bölgeye özgü yeni destek unsurları olan asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve **Gelir Vergisi Stopajı** Desteğini getiriyoruz.

Bu destek çerçevesinde yatırımcılarımız, istihdam edecekleri işçilerin asgari ücretleri üzerinden ödenmesi gereken Sigorta Primi İşçi Hisselerini ve gelir vergisi stopajını, 10 yıl süreyle terkin etme imkanına kavuşacaklar. **Böylece, yatırımla sağlanan istihdam kapsamında ödenmesi gereken Sigorta Primi İşçi Hissesi ve gelir vergisi, işletme bünyesinde kalacak ve yatırımcının işgücü maliyeti azaltılacak.**

Asgari ücretle ilgili yasal kesintileri incelediğimizde, 6. Bölgede yatırım yapan yatırımcılarımızın, Sigorta Primi İşçi ve İşveren Hissesi Desteleri ile Gelir Vergisi Stopajı desteğinin birlikte uygulanması sonucunda elde edecekleri maddi karşılığın, brüt ücretin yaklaşık %38'ine karşılık geldiğini görüyoruz. **Bu çerçevede 6.bölge, işgücü maliyeti açısından ülkemizin en avantajlı bölgesi haline geliyor.** Bu uygulamalarımızla bölgenin, tarımsal sanayi, tekstil ve konfeksiyon gibi emek yoğun sektörler ile yeni yatırım yeri arayışında olan yatırımcılar için yatırım üssü haline gelmesini hedefliyoruz.

6. bölge destekleriyle ilgili olarak vurgulanması gereken bir başka husus, destek unsurlarının yüksek yoğunluklu uygulanması neticesinde, yatırımcılara finansman açısından önemli avantajlar sağlanması. Bölge yatırımcıları, yatırımlarında kullanacakları krediler için 900.000 TL'ye kadar faiz desteğinden yararlanabilecekleri gibi, yatırım döneminde yatırıma katkı tutarının %80'ine kadar olan kısmını, diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlarına da uygulama imkanına sahip olacaklar.

(35.Slayt)

Örneğin 1. bölgede faaliyet gösteren bir firmanın, 6. bölgenin OSB'sinde 2 Milyon TL tutarında bir yatırım yapması durumunda yatırıma katkı tutarı, toplam sabit yatırım tutarının %55'i olan 1,1 Milyon TL olacak, bu tutarın %80'i olan 880 Bin TL'yi yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlara uygulanacak

vergiden indirebilecektir. Kalan 220 Bin TL'lik kısmı ise 6. Bölgede gerçekleştirilen yatırımdan elde edilen kazançta uygulanacak kurumlar ya da gelir vergisinden düşürülebilecek.

Yani yatırımcı, yatırım döneminde yapılan harcamanın %44'ünü, vergi olarak ödemek yerine yapacağı yatırımda kullanma imkanı elde edecek. Bu, 100 TL'lik yatırım 56 TL'ye mal edilmesi anlamına geliyor. Bu sadece vergi indirimi boyutu olup, diğer desteklerle bu tutar daha da artacak.

Yeni sistemin getirdiği bir diğer yenilik, sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınma için kritik önem arz eden, ulusal ekonominin dünyanın önde gelen teknoloji devi firmalar karşısında rekabet gücü kazanmasını sağlayacak lokomotif sektörlerin desteklenmesi oluşturmaktadır.

Söz konusu sektörler, ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarımızla yaptığımız değerlendirmeler çerçevesinde desteklenmesinde öncelik gördüğümüz sektörlerden oluşmaktadır. Bu kapsamda;

- Madencilik yatırımları,
- Demiryolu ve denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- Otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik test merkezleri, rüzgar tüneli ve benzeri nitelikteki yatırımlar,
- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımları,
- Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek ilkökul, ortaokul ve lise yatırımları

- Yatırım tutarı 20 Milyon TL üzerinde olan biyoteknolojik ve onkolojik ilaçlar ile kan ürünlerinin üretimine yönelik ilaç yatırımları
- Savunma sanayi yatırımları,

Türkiye'nin hangi ilinde yapılırsa yapılsın, 5. bölge desteklerinden yararlanacaklar (Yatırımın 6. bölgede yapılması halinde doğal olarak bu bölgenin desteklerine tabi olacaklar)

İçinde bulunduğumuz Kanser Haftası vesilesiyle onkolojik ilaç yatırımına teşvik veriyor olmaktan ayrı bir memnuniyet duyduğumuzu da belirtmek isterim.

Bu saydığım sektörlerin bir kısmında de yapılacak yatırımlar doğal olarak kaynakların bulunduğu bölgelerde yapılacak. **Örneğin Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırımları ile madencilik yatırımları bu kapsamda.** Türkiye'de halihazırda 27 adet Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi var.

Hizmet ihracatı da Ekonomi Bakanlığının faaliyet alanlarından biri ve bu bölgelere vereceğimiz turizm destekleri ile ülkemizin turizm gelirlerini artırmayı amaçlıyoruz. Ülkemizdeki turizm algısını deniz turizminin dışına çıkaracak; Anzer Yaylasını, Kızılcahamamı, Van Gölü'nü, Şanlıurfa kent merkezini, Harputu birer cazibe merkezine dönüştürecek yatırımları destekleyeceğiz.

Döviz kazandırıcı hizmetler bakımından çok yakında sağlık-eğitim-dizi film ve sinema ile yazılıma yönelik yeni bir destek paketini de açıklayacağız. 2011’de 40 milyar dolara ulaşan hizmet ihracatı, Türkiye ekonomisinin yeni bir yüzü olacak

Madencilik yatırımlarının desteklenmesi de, Türkiye’nin enerji ihtiyacına katkı sağlamasının yanı sıra, ülkemizin ithalata bağımlı olduğu madenlerin istihracında ve işlenerek daha yüksek katma değer yaratır hale getirilmesinde büyük önem arz ediyor. Yeni teşvik sisteminde, enerji maliyetlerinin doğrudan karşılanmasına yönelik bir destek unsuruna yer vermedik. Onun yerine linyit kömürü istihracı ve diğer madencilik faaliyetlerini, 5. bölge destekleri ile destekleyeceğiz.

İlaç, savunma, eğitim, otomotiv test merkezleri gibi diğer yatırım konuları ise, Türkiye’de gerçekleştirilmeleri halinde ithalat bağımlılığımızı azaltacak ve uluslararası rekabet gücümüzü arttıracak yatırımlar arasında yer almaktadır.

Bu tür yatırımların teşvik edilmesi hususunda ilgili bakanlıklarla işbirliği halinde çalışmaya devam edilecektir.

Bölgesel Teşvik Uygulamalarının **yatırım havzalarının ve kümelenmenin desteklenmesi** hedefi çerçevesinde ayrıca, yatırımların organize sanayi bölgelerinde yoğunlaşmasına, yatırımcılar arasında stratejik işbirliklerinin tesis edilmesine ve yatırımcıların Ar-Ge faaliyetleri sonucunda bulunan veya geliştirilen ürünün ticarileştirilmesine yönelik girişimlerini destekleyeceğiz.

Bu çerçevede yeni teşvik sistemi;

- Organize sanayi bölgelerinde yapılacak yatırımlara,
 - Aynı sektörde faaliyet gösteren en az 5 yatırımcının gerçekleştireceği ve ortak faaliyet gösterilen alanda dikey veya yatay entegrasyonu sağlayacak yatırımlara ve
 - TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünün üretimine yönelik yatırımlara,
- vergii indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteklerinden, buldukları bölgenin bir alt bölgesinde uygulanan oran ve sürelerde yararlanma imkanı sağlayacaktır.

Yeni sistem çerçevesinde çelik endüstrisi tanımına göre **demir cevheri ve linyit kömürü yatırımlarını bölgesel teşvik sistemi kapsamında** destekleyeceğiz. Bildiğiniz üzere demir cevheri, demir çelik tesislerimizin üretiminin ana girdilerini oluşturmakta ve en önemli ithalat kalemlerimiz arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede, demir cevheri yatırımlarına bölgesel sistem kapsamında sağlanan desteklerden yararlanma imkanı getirilmesi ile, cari açık sorununun çözümüne önemli bir katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Yeni teşvik sistem kapsamında, 4-23 Ekim 2011 tarihlerinde Van ilinde meydana gelen deprem nedeniyle yatırımını tamamlayamayan yatırımcılarımıza da bir imkan sağlıyoruz. Bu çerçevede, bu ilde yatırım yapmak üzere teşvik belgesi almış yatırımcılarımızın mağduriyetlerini gidermek için, teşvik belgelerinin sürelerinin, yatırım süresi kadar uzatılmasını sağlayacağız.

Diğer taraftan, **gemi inşa yatırımları** kapsamında istihdam edilen işçiler için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmını Bakanlık olarak biz karşılayacağız. Böylece tersanelerimize gemi inşasında 18 ay süresince işgücü maliyeti açısından avantaj sağlayarak ekonomik kriz nedeniyle yaşadıkları kayıpları, az da olsa telafi etmeyi amaçlıyoruz. **Büyük potansiyele sahip olan gemi inşaa sektörümüzü dünya liderlerinden biri yapmaya kararlıyız.**

3-Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki

Mevcut sistem kapsamında da yürürlükte olan bu uygulama, ülkemizin teknoloji ve Ar-Ge kapasitesini artıracak, ayrıca uluslararası alanda rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımların, özellikle **uluslararası doğrudan yatırımların** çekilmesi amacına odaklanıyor. Söz konusu yatırımların;

- KDV İstisnası,
- Gümrük Vergisi Muafiyeti,
- Vergi İndirimi,
- Asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ve
- Yatırım Yeri Tahsisi,
- destekleri ile desteklenmesine devam edeceğiz. Bunlara ilave olarak yatırımın 6. bölgede yapılması halinde asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve **Gelir Vergisi Stopajı Desteği sağlayacağız.**

Büyük Ölçekli Yatırımların teşviki yatırımcılar tarafından ilgiyle karşılanıyor. Bugüne kadar toplam 36 milyar TL yatırım ve 14.563 istihdam öngören 45 adet büyük ölçekli proje için yatırım teşvik belgesi düzenlendi. Büyük çoğunluğu imalat sektöründe gerçekleşmekte olan bu projelerin % 42'si (19 adet), Türkiye'de kurulu bulunan uluslararası sermayeli şirketler tarafından gerçekleştirilmiş.

Ekrandaki tablo, **Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki** uygulaması kapsamında desteklenmekte olan sektörleri ve uygulamaya dahil olabilmek için sağlanması gereken asgari sabit yatırım tutarlarını gösteriyor. **Yeni sistemde asgari yatırım tutarları; kimyasal madde ve ürünlerin imalatı, motorlu kara taşıtlarının imalatı,**

liman ve liman hizmetleri yatırımları, elektronik sanayi yatırımları ve ilaç üretimi yatırımları için düşürülmüştür. Sabit yatırım tutarında indirim yapılan bu yatırım konuları, yansıda kırmızı ile gösterilmiştir. Bu iyileştirme ile son 9 yılda 110 milyar dolara yaklaşan doğrudan yabancı yatırım girişlerinin artarak devam etmesini bekliyoruz.

Ekrandaki tablo, Büyük Ölçekli Yatırımların Teşvikinde bölgelerarası destek oran ve sürelerinin karşılaştırılabilmesi için tüm destek unsurlarını özet olarak sunuyor.

4-Stratejik Yatırımların Teşviki

Türkiye'nin 2023 hedeflerine ulaşması ve bunları aşması için gerek sanayi, gerek hizmet sektörlerinde MAKAS DEĞİŞTİRMESİ GEREKİYOR.

Bu çerçevede yeni teşvik sistemine, büyüme potansiyeli olan sektörlerimizin ara malı ithalat bağımlılığını azaltacak, Ar-Ge içeriği yüksek, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları ifade eden **Stratejik Yatırım** kavramını entegre ettik.

Bu yatırımlar, %50'den fazlası ithalatla karşılanan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik bulunan, belirli büyüklükteki yatırımlardan oluşacaktır. Ülkemizde yüksek teknoloji ürünlerin üretilmesini sağlayacak

yatırımlar da bu uygulama kapsamında desteklenecektir. Ayrıca, özellikle bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek **doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarını** da aynı koşullarda destekleyebileceğiz.

Birkaç örnek vermek gerekirse;

Enerji yoğun üretim süreçleri nedeniyle birincil alüminyum ve demir-çelik sektörünün yoğun kullandığı ferro-alyajlarda yoğun ithalat bağımlılığı bulunmaktadır. Alüminyumda ithalat 2,4 milyar dolar, ülke ihtiyacını karşılama oranı ise yalnız %10'lar düzeyindedir. Bakır çok önemli yüksek bağımlılığımız bulunan bir diğer alandır.

Buna karşın yüksek enerji kullanımı gerektirmesi sonucunda, bakır izabe kapasitesindeki açık nedeniyle 2010 yılında yaklaşık 750, 2011'de ise 400 milyon Dolar değerindeki bakırımız maalesef işlenmeden ihraç edilmiştir.

Petrokimya ürünlerinde geçen yıl yaklaşık 11 milyar dolarlık açık verdik. Ülkemiz bu alanda kendi ihtiyacının ancak %20-25'ini karşılayabilmekte.

Yine otomotiv üretim maliyetlerinde % 20 ile 40 arasında bir paya sahip olan ve rekabetçiliğın belirlendiğı önemli bileşenler arasında yer alan Motor ve Aktarma Organlarında ülkemizde 2011 yılında 5,8 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Bu alandaki üretim kapasitesinin yeni yatırımların ülkemize çekilerek artırılması ve yan sanayinin desteklenmesi gerekmektedir. Stratejik Yatırımlar konsepti bu gibi alanlarda çok önemli işlev görecektir.

Bu uygulamanın önemli bir özelliğı, destek unsurları açısından yatırımın yapıldığı bölgenin önemli olmaması. Yani **yatırımcılarımız, bu yatırımları Türkiye'nin hangi ilinde gerçekleştirirlerse gerçekleştirebilirler, aynı koşullar altında desteklenecek.**

“Stratejik Yatırımların Teşviki Uygulaması”ndaki temel dayanağımız, **Girdi Tedarik Stratejisi** ve **İthalat Haritası** çalışmasıdır. Bu çalışmalar sonucunda elde edilen bilgiler ışığında, önümüzdeki dönemde, özellikle büyüme potansiyeli yüksek sektörlerimizin ara malı ithalat bağımlılığını azaltacak, Ar-Ge içeriğı yüksek, yüksek teknoloji ve yüksek katma değerli yatırımları, “Stratejik Yatırım” olarak yüksek yardım yoğunluğuna sahip destek unsurları ile destekleyeceğiz.

Bu uygulamanın temel hareket noktası, en fazla ithalat yaptığımız kalemlerin Türkiye’de üretilmesini sağlayacak yatırımların teşvik edilmesidir. Bu çerçevede kriterlerimizin başında, söz konusu yatırımların, **%50’den fazlası ithalatla karşılanan ara malı veya ürünlerin üretimine yönelik** bulunması gelmektedir.

Bununla bağlantılı olarak, üretilecek ürünle ilgili toplam ithalat değerinin son **1 yıl itibariyle an az 50 milyon ABD Doları** olması da gerekmektedir. Yurt içi üretimi olmayan mallarda bu şartı aramayacağız.

Bu yatırımlarla ilgili bir **diğer kriterimiz, asgari sabit yatırım tutarıdır**. İthalat bağımlılığımızı azaltacak ve ülkemize teknoloji transferi sağlayacak yatırımların, ölçek itibariyle belirli bir büyüklükte olması gerekmektedir. Bu çerçevede, söz konusu yatırımlar için **50 milyon TL tutarında asgari sabit yatırım** tutarının sağlanması gerekecek. Ayrıca, söz konusu yatırımların % 40 katma değer yaratması gerekmektedir.

Türkiye artık, yüksek katma değer üreten bir ülke konumuna gelmeli. Bakın 2011’de Türkiye 135 milyar dolar ihracat yaptı. Toplam 90 milyon ton mal sattık. Bu malların kilo başına fiyatı 1.46 dolar oldu. Oysa Almanya ihracatının kilosunu 4.1 dolara, Japonya 3.5 dolara, G.Kore 3 dolara yapıyor. Biz neden ihracatımızın kilosunu 1.46 dolara değil de 3 dolara 4 dolara yapmayalım. İşte bu nedenle yeni teşvik sistemine büyük önem veriyor ve bu uygulama kapsamında desteklenecek yatırımların, belirlenecek asgari katma değeri üretme kapasitesine sahip olmasını arıyoruz.

Söz konusu uygulama kapsamında bahsi geçen yatırımlara;

1. Yatırım malı ithal makine ve teçhizat için **gümrük vergisi muafiyeti**,
2. Makine ve teçhizat için ayrıca **KDV istisnası**,
3. Yatırımın tamamlanmasını müteakiben 7 yıl süreyle **sigorta primi işveren hissesi desteği (6. bölgede 10 yıl)**,
4. Yapılan yatırım tutarının %50'sine tekabül eden miktarda **vergi indirim** imkanı,
5. Yatırımcıların kullanacakları yatırım kredileri için sabit yatırım tutarının %5'ini geçmemek üzere 50 milyon TL'ye ulaşan **faiz desteği**,
6. **Yatırım yeri tahsisi** ve
7. Asgari 500 milyon TL tutarındaki yatırımların bina-inşaat harcamaları için **KDV iadesi desteği** sağlayacağız.

- Stratejik Yatırımlar kapsamında **yeni bir destek unsuru olarak KDV iadesi desteğini getiriyoruz**. Yatırım döneminde ödenen KDV'nin işletme döneminde mahsuplaşma yoluyla iade alınabiliyor olmasına rağmen, özellikle komple yeni yatırımlarda mahsuplaşma işleminin 5-6 yıl süren yatırım dönemi sonunda yapılabiliyor olması nedeniyle yatırım dönemindeki finansman yükü önemli ölçüde artıyordu.
- Bu finansman yükü, makine ve teçhizat harcamaları için öngörülen KDV istisnası destek unsuru ile önlenebiliyordu. Ancak bina-inşaat harcamaları için KDV istisnası öngörülmediği için bu yük yatırımcının üzerinde kalıyordu. Zira, bina-inşaat harcamaları için KDV istisnası uygulanabilmesi, harcama kalemlerinin

çok fazla olması ve harcamaların takibinin zorluğu nedenleriyle mümkün değildi. **Bu nedenle yeni sistemde, sadece belli büyüklükteki Stratejik Yatırımlar için KDV İadesi desteğini öngördük. Söz konusu yatırımların 6. bölgede gerçekleştirilmesi halinde yine yatırımcularımıza, asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği sağlayacağız.**

Örneğin stratejik yatırımların teşviki uygulamasından desteklediğimiz bir proje kapsamında 50 Milyon TL tutarında yatırım yapıldığını ve bu yatırım kapsamında 100 işçi istihdam edildiğini varsayalım. Bu durumda söz konusu yatırıma, yatırımın hangi bölgede gerçekleştirdiğine bakılmaksızın, yaklaşık 33 Milyon TL'na kadar devlet desteği sağlayabileceğiz.

Yatırım tutarının 500 Milyon TL'nin üzerinde olması durumunda ise, açıkladığım üzere bu büyüklükteki stratejik yatırımların bina inşaat harcamaları için ayrıca KDV iadesi desteği uygulayacağımızdan, destek tutarı 344 Milyon TL'ye kadar ulaşabilecektir. **Özetle, cari açığımızın azaltılmasına katkı sağlayacak nitelikte bir stratejik yatırım için yapılacak yatırıma yaklaşık %69 oranında destek sağlamış olacağız. Söz konusu yatırımların 6. Bölgede yapılması halinde, yansındaki tabloda yer alan destek unsurlarının yanı sıra, asgari ücret üzerinden hesaplanan Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteği de sağlanacaktır.**

(52.Slayt)

Yeni teşvik sistemimiz, 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere uygulamaya konulacaktır. Düünden beri izlediğiniz gibi Yeni Teşvik Sistemi statik değil, dinamik bir anlayışla düzenlendi. Şimdiye dek yapılan en kapsamlı uygulamalara sahip olduğu gibi, yakın illerimiz arasındaki farklılığı azaltma açısından da cesur bir tasarıma sahip. Ayrıca, kendini yenileyen bir teşvik sistemine sahip olduğumuzu yeniden belirtmek istiyorum.

Gördüğünüz gibi biz Ekonomi Bakanlığı olarak dersimize çok iyi çalıştık. Şimdi sıra yatırımcılarda.

Sözlerime son verirken, yeni teşvik sistemine katkılarından dolayı İlgili Bakanlık ve kurumlara yeni teşvik sistemine katkı ve destekleri için teşekkür ederim.

Ekonomi Bakanlığı çalışanlarına yeni teşvik sisteminin hazırlanmasındaki emekleri için teşekkür ederim.

Hepinize ilginiz için teşekkür ederim.